

Broj: 03-017-1911/2018
Dana; 06.03.2018.godine

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
UNSKO-SANSKI KANTON
SKUPŠTINA UNSKO-SANSKOG KANTONA

03. 03. 2018

0112-19-4-20-11/18

SKUPŠTINA UNSKO-SANSKOG KANTONA

PREDMET: Informacija o stanju sigurnosti učenika od vršnjačkog nasilja u školama Unsko-sanskog kantona u 2017. godini, dostavlja se

Na osnovu člana 181. Poslovnika Skupštine Unsko-sanskog kantona („Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona“, broj: 9/17), u prilogu vam dostavljamo Informaciju o stanju sigurnosti učenika od vršnjačkog nasilja u školama Unsko-sanskog kantona u 2017. godini uz sljedeće:

O b r a z l o ž e n j e

Vlada Unsko-sanskog kantona je na sjednici održanoj dana 06.03.2018.godine razmatrala i Zaključkom broj: 03-017-1911/2018, primila na znanje Informaciju o stanju sigurnosti učenika od vršnjačkog nasilja u školama Unsko-sanskog kantona u 2017. godini obrađivača Ministarstva unutrašnjih poslova, koja vam se upućuje na razmatranje.

S poštovanjem,

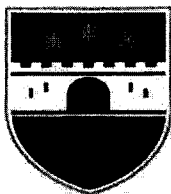
Prilog: Informacija o stanju sigurnosti učenika (6x)

Zaključak Vlade Unsko-sanskog kantona, broj: 03-017-1911/2018 od 06.03.2018.godine

Dostavljeno:

1. Naslovu
2. a/a (2x)

PREMIJER KANTONA
dr. sci. Husein Rošić

Na osnovu člana 16. Zakona o Vladi Unsko-sanskog kantona ("Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona", broj: 5/08), na prijedlog Ministarstva unutrašnjih poslova, Vlada Unsko-sanskog kantona, na sjednici održanoj dana 06.03.2018.godine, d o n o s i :

ZAKLJUČAK

I

Prima se na znanje Informacija o stanju sigurnosti učenika od vršnjačkog nasilja u školama Unsko-sanskog kantona u 2017. godini i ista se upućuje Skupštini Unsko-sanskog kantona na razmatranje.

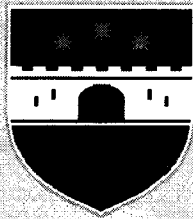
II

Ovaj Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

Broj: 03-017-1911/2018
Bihać; 06.03.2018. godine

PREMIJER KANTONA
dr.sci. Husein Rošić

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I
HERCEGOVINE
UNSKO-SANSKI KANTON
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH
POSLOVA**

**BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND
HERZEGOVINA
THE UNA-SANA CANTON
MINISTRY OF THE INTERIOR**

UPRAVA POLICIJE

**Broj: 05-04/04-1- 11/18
Dana, 22. 02. 2018.godine**

**INFORMACIJA
O STANJU SIGURNOSTI UČENIKA OD
VRŠNJAČKOG NASILJA
U ŠKOLAMA UNSKO – SANSKOG KANTONA
U 2017.GODINI**

Bihać, februar 2018. godine

SADRŽAJ

<i>I UVOD</i>	3
<i>A - Opća zapažanja o vršnjačkom nasilju</i>	4
<i>II STANJE SIGURNOSTI UČENIKA OD VRŠNJAČKOG NASILJA U ŠKOLAMA UNSKO – SANSKOG KANTONA</i>	7
<i>A - Stanje u 2017. godini</i>	8
<i>III OCJENA STANJA</i>	14
<i>A - Osnovna ocjena</i>	14
<i>B - Rezime</i>	15
<i>C - Prijedlog mjera</i>	15

I – UVOD

Nasilje nad djecom je ozbiljan društveni problem i danas je jedan od najčešćih oblika kršenja osnovnih prava i interesa djece. Osnovno pravo svakog djeteta, pravo na život i razvoj, ne samo da je povrijeđeno već i ozbiljno ugroženo različitim oblicima nasilja koje na dijete ostavlja trajne i teške fizičke i psihičke posljedice.

Kako se nasilje dešava svugdje: u učionici, hodnicima, na igralištima, na ulici, u javnom prevozu svi postajemo njegovi svjedoci. Pitanje je da li ga znamo prepoznati, da li činimo dovoljno da ga spriječimo, da pomognemo žrtvi, da se bavimo nasilnikom. Kako se o nasilju mnogo piše, ono je udarna vijest u medijima, pa se smatra da ga ima više nego ranije. Koliko su te procjene tačne, teško je reći bez pravih i sveobuhvatnih istraživanja. S obzirom da se o vršnjačkom nasilju sve više govori što je dobro, samim tim ga je lakše uočiti, prepoznati, spriječiti.

Nasilje među djecom obuhvata širok spektar agresivnih ponašanja koja se događaju među djecom, od rješavanja sukoba nasilnim putem, neprihvatljivog izražavanja ljutnje ili frustracije, do ozbiljnih incidenata uz upotrebu oružja.

Nasiljem među djecom i mladima smatra se svako namjerno fizičko ili psihičko nasilno ponašanje usmjereno prema djeci i mladima od strane njihovih vršnjaka učinjeno s ciljem povređivanja, a koje se neovisno o mjestu izvršenja može razlikovati po obliku, težini, intenzitetu i vremenskom trajanju i koje uključuje ponavljanje istog obrasca i odražava neravnoopravan odnos snaga (jači protiv slabijih ili grupa protiv pojedinca).

Međutim, moramo istaći, da se policija uglavnom susreće sa posljedicama vršnjačkog nasilja, kada je ono eskaliralo i poprimilo ozbiljnije posljedice.

Za pravilan pristup navedenoj problematici neophodna je stručnost i visok stepen koordinacije između institucija koje se bave istom (ministarstva zdravstva, rada i socijalne politike, ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta, ministarstva unutrašnjih poslova, centra za socijalni rad, škola, nevladinih i vladinih organizacija i medija).

Iako je vidljiv napredak, posebno kada su u pitanju edukacije, koje su sve brojnije i raznovrsnije, bitno je napomenuti da se i dalje svi slučajevi vršnjačkog nasilja ne prijavljuju policiji, a lakši oblici rješavaju se na nivou škola, roditelja i centra za socijalni rad. Pojedini oblici se i ne otkriju, jer žrtve iz raznih razloga trpe i prikrivaju nasilje, svjesno trpe maltretiranje i poniženje, što ne omogućava rješavanje ove problematike jer se nasilje produžava i postaje intenzivnije. Istraživanja su pokazala da mnoga djeca (žrtve) ne prijavljuju nasilje, iz razloga što se nasilnici (počinioци) nedovoljno ili nikako ne sankcionišu. I dalje su prisutni strah, zablude, nedovoljna informiranost i slaba educiranost, kako bi se prije svega nasilje prepoznalo, a što se može prevazići kvalitetnom edukacijom i proaktivnim radom svih nadležnih.

S tim u vezi:

- Pripadnici PS Bihać koji su angažovani na projektu „Rad policije u zajednici“ su sačinili plan predavanja po školama na području koje pokriva PS Bihać gdje su, na temu „Maloljetnička delikvencija i vršnjačko nasilje“, u osnovnim i srednjim školama tokom 2017. godine održali ukupno 35 edukacija kojima je prisustvovalo oko 1500 učenika,

-Pripadnici PS Cazin su tokom 2017. godine vršili su edukacije i organizovali sastanke u osnovnim i srednjim školama na području općine Cazin kako sa učenicima tako i sa nastavnicima i pedagogima zaposlenim u školskim ustanovama, upravo na temu vršnjačkog nasilja i maloljetničke delikvencije u prilogu čega su kao mjere suzbijanja vršnjačkog nasilja predložili da se na mjestima

gdje se do sada dešavalo isto, instaliraju video-nadzori gdje bi se vršilo praćenje dešavanja i adekvatno reagovalo na svaki vid devijantnog ponašanja,

- PS Bosanska Krupa sačinila je plan predavanja po školama na temu „Maloljetnička delikvencija sa akcentom na vršnjačko nasilje“ br.05-04/11-1-186/17 gdje je od strane Policijskih službenika PS B. Krupa izvršena edukacija učenika u osnovnim školama u mjesecu aprilu 2017.godine, u mjesecu oktobru edukacija učenika u srednjim školama. dok je u mjesecu decembru 2017.godine održan sastanak sa roditeljima i nastavnicima srednjih škola koje se nalaze na području općine B. Krupa. Takodjer, u cilju suzbijanja pojava vršnjačkog nasilja policijski službenici PS B. Krupa vrše svakodnevne obilaskе škola na području općine B. Krupa u cilju preventivnog djelovanja a posebno u vrijeme školskih odmora i između smjena učenika.

- PS Bužim je u 2017.godini u svim osnovnim školama i srednjoj školi na svom području od strane RPZ policajaca održao 30 časova predavanja na temu „Vršnjačko nasilje“.

- U Velikoj Kladuši su policijski službenici su održali jedno predavanje učenicima u OŠ Todorovo dok su u pet navrata izvršili obilazak i obavili razgovore sa direktorom i pedagogom u nekoliko škola na području PS Velika Kladuša. Takodjer su sačinili plan na prevenciji vršnjačkog nasilja i maloljetničke delikvencije u osnovnim i srednjim školama,

-Pripadnici PS Ključ su tokom 2017. godine u osnovnim i srednjim školama na području općine Ključ održali nekoliko predavanja na temu „Vršnjačko nasilje“ (samostalno u organizaciji PS Ključ i u saradnji sa nevladinom organizacijom „Ključki biseri“),

O vršnjačkom nasilju, Uprava policije, Ministarstva unutrašnjih poslova Unsko – sanskog kantona, kroz svoje informacije izvještava Vladu i Skupštinu USK.

A – Opća zapazanja o vršnjačkom nasilju

Svaki čovjek u djetinjstvu iskusi neki vid nasilja bilo da je bio u ulozi vršioca nasilja, onaj koji trpi ili je jednostavno svjedok nasilja nad nekim drugim. Nasilje predstavlja svaki oblik ponašanja koje ima za cilj namjerno povređivanje ili nanošenje bola, bilo psihičkog ili fizičkog. Za razliku od nasilnog, agresivno ponašanje je jednokratno, može biti samo nekontrolisana reakcija ili odbrana. Nasilno ponašanje ima obično isti ili sličan sadržaj, traje duži vremenski period i nasilnik ima moć nad žrtvom.

Nasilje među vršnjacima u zadnje vrijeme često je zastupljena tema istraživanja, stručnih skupova, televizijskih emisija, novinskih članaka pa i svakodnevnih razgovora onih koji rade s djecom i mladima.

Vršnjačko nasilje ili nasilje među školskom djecom ili nasilje u školama (bullying) podrazumjeva agresivno ponašanje u kome je namjera da se ugrozi druga osoba. Pored namjere, karakterišu ga nesrazmjer snaga i ponavljanje kroz duže vrijeme. Upravo zbog ponavljanja, treba ga razlikovati od izoliranih lakših slučajeva (oblika) negativnog ponašanja, te šala koje su dio igre ili imaju prijateljsku osnovu.

Zlostavljanje je posebna vrsta nasilja koja traje duže vrijeme, stalno se iskazuje prema istom pojedincu ili grupi od strane pojedinca ili grupe. Može imati oblik prijetnji, tjelesnih ozljeda, odbacivanja, ruganja, zadirivanja, ogovaranja, otuđivanja stvari, prenesene agresije prema objektima (vandalizam u školama, pisanje raznih grafita).

Po oblicima razlikujemo direktno i indirektno nasilje, zatim verbalno i fizičko, a imamo i četiri podvrste nasilja i to psihičko i emocionalno nasilje, seksualno, kulturalno i ekonomsko.

Nasilje se pojavljuje u različitim oblicima. Verbalno nasilje je svaki vid ismijavanja, nazivanja pogrdnim imenima, ruganje, vrijeđanje, dobacivanje, ismijavanje, ponižavanje, naređivanje. Nije neophodno naglašavati koliko djeca, bez obzira na uzrast, mogu biti inventivna (dosjetljiva) u ovakvim "kreativnim" oblicima verbalnog izražavanja. Fizičko nasilje, koje se najlakše uočava podrazumijeva udaranje, guranje, štipanje, čupanje, otimanje i uništavanje stvari.

Psihičko i emocionalno nasilje uključuje namjerno isključivanje žrtve iz zajedničkih aktivnosti razreda ili grupe, nazivanje pogrdnim imenima, širenje glasina s ciljem izolacije, oštećenje stvari djeteta. Ovim se postupcima djetetu nanosi duševna bol i sramota. Seksualno nasilje podrazumijeva neželjeni fizički kontakt, spolno uznemiravanje i dobacivanje, uvredljive komentare, kulturalno nasilje podrazumijeva vrijeđanje na nacionalnoj, religijskoj i rasnoj osnovi i ekonomsko nasilje podrazumijeva krađu i iznuđivanje novca.

U posljednje vrijeme nasilje putem interneta ili mobilnog telefona (cyberbullying) je sve aktuelniji oblik nasilja, a najčešće se odnosi na vrijeđanje, uznemiravanje, slanje prijetećih i uvredljivih poruka, lažno predstavljanje, podsticanje na mržnju i nasilje i sl., a žrtvu navodi na iznošenje ličnih podataka, otkrivanje porodičnih prilika, pristupanje raznim grupama čiji ciljevi mogu biti opasni po dijete.

Ono što ga razlikuje od drugih vrsta nasilja je činjenica da djeca istom mogu biti izložena i tamo gdje su do sada bila potpuno sigurna i da to nasilje, za razliku od drugih, može trajati 24 sata svakog dana u nedjelji.

Ranijih godina nasilje je uglavnom bilo karakteristično za dječake, ali se, nažalost, u zadnje vrijeme sve češće javlja i kod djevojčica.

Vršnjačko nasilje je veoma ozbiljan oblik nasilja koji za posljedicu po žrtvi može imati, čak i ubistvo ili samoubistvo (suicid).

Glavni i krajnji cilj svakog društva je „škola bez nasilja“, ali kada se promatra i analizira ovakav vid nasilja potrebno je imati u vidu tranziciju društva, teško ekonomsko-socijalno stanje, naročito u nekim porodicama, nezaposlenost i slabljenje roditeljske brige, kao i sam uticaj porodice na djecu, poremećen sistem vrijednosti u kome se dio mladih identifikuje sa kriminogenim licima, uticaj medija itd.

Taj nedostatak pažnje jedan dio mladih pokušava nadoknaditi kroz vršenje nasilja nad svojim vršnjacima u školi, kojim se ugrožava sigurnost djece.

Zapažanja ukazuju da je prisutna nedovoljna educiranost kako uposlenih u školama, tako i djece, roditelja, ali i policijskih službenika, te se zbog toga mnogi slučajevi nasilja ne prepoznaju i zbog tog ostaju nekažnjeni. Zbog neznanja, nesigurnosti pojedinaca, straha od osude sredine mnogi slučajevi nasilja se zataškavaju, poriču, te budu primijećeni tek kad eskaliraju u krivično djelo.

Nerijetko se roditelji djece koja vrše vršnjačko nasilje neprimjereno ponašaju prema osoblju škola, ali i drugim učenicima ne prihvatajući činjenično stanje, negiraju krivicu vlastitog djeteta i sl., što je također posljedica nedovoljne edukacije i informiranosti istih.

Vršnjačko nasilje ne postoji kao krivično djelo, ali se može prepoznati kroz druga krivična djela kao što su: učestvovanje u tuči, ugrožavanje sigurnosti, TTP, LTP, krađa, teška krađa, lažno prijavljivanje, nasilničko ponašanje, iznuda, ucjena i dr.

U periodu 2012.- 2016. godina na području Unsko snskog kantona evidentirano je 289 slučajeva vršnjačkog nasilja, od kojih se 48 odnosi na KD, 131 na prekršaje i 110 na ostalo. Ukupno je evidentirano 385 počinioca i 286 žrtava.

Najmanji broj slučajeva vršnjačkog nasilja bio je evidentiran 2013. godine (44), a najveći 2016.godine (76).

Zanimljiva je usporedba 2016. sa 2013. godinom, gdje je evidentno povećanje broja slučajeva vršnjačkog nasilja za 32 (ili 72 %), počinilaca za 25 (ili 36,7 %), a povećanje žrtava za 32 (ili 78 %). Ipak statistički podaci ukazuju da su podaci po godinama oscilirali.

BROJ SLUČAJEVA VRŠNJAČKOG NASILJA (2012-2016)

<i>GODINA</i>	<i>BROJ SLUČAJEVA</i>	<i>KRETANJE</i>
2012.	47	↓
2013.	44	↓
2014.	53	↑
2015.	69	↑
2016.	76	↑

STRUKTURA VRŠNJAČKOG NASILJA (2012-2016)

<i>GODINA</i>	<i>BROJ SLUČAJEVA</i>			
	<i>KD</i>	<i>PREKRŠAJA</i>	<i>OSTALO</i>	<i>SVEGA</i>
2012.	6	27	14	47
2013.	6	30	8	44
2014.	10	27	16	53
2015.	16	16	37	69
2016.	10	31	35	76

BROJ POČINILACA I ŽRTAVA (2012-2016)

<i>GODINA</i>	<i>POČINIOCI</i>	<i>ŽRTVE</i>
2012.	57	42
2013.	68	41
2014.	57	47
2015.	93	83
2016.	110	73